

БӨЛІМ: ГЕОГРАФИЯ

География сабақтарында жасанды интеллектті қолданудың әдіс-тәсілдері

ЖАРИЯЛАНДЫ
04.02.2026ТІРЕК СӨЗДЕР
география, География сабақтарындаСІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/186969/>**Кубенов Максат Ануарович**

География пәні мұғалімі

Қазіргі білім беру жүйесінде цифрландыру үдерісі қарқынды дамып келеді. Соның ішінде жасанды интеллект (ЖИ) технологиялары оқу-тәрбие процесінің тиімділігін арттыруға үлкен мүмкіндік береді. География пәні – табиғи және әлеуметтік-экономикалық құбылыстарды кеңістікте талдауға бағытталған пән болғандықтан, жасанды интеллектті қолдану бұл сабақтардың мазмұнын тереңдетіп, оқушылардың танымдық қызығушылығын арттырады.

Жасанды интеллект – адамның ойлау қабілетіне тән әрекеттерді (талдау, болжау, салыстыру, шешім қабылдау) компьютерлік жүйелер арқылы орындау мүмкіндігі. Білім беру саласында ЖИ оқушылардың жеке ерекшеліктерін ескеруге, оқу материалын бейімдеуге және оқыту нәтижесін бақылауға мүмкіндік береді. География сабақтарында ЖИ күрделі табиғи үдерістерді визуализациялау мен талдауда ерекше рөл атқарады.

География сабақтарында жасанды интеллектті қолдану әдіс-тәсілдері

1. Интерактивті карталар мен геоақпараттық жүйелерді (GIS) қолдану

ЖИ негізінде жұмыс істейтін интерактивті карталар арқылы оқушылар климаттық белдеулерді, халықтың орналасуын, табиғи ресурстарды талдай алады. Мұндай карталар деректерді автоматты түрде жаңартып, салыстырмалы талдау жасауға мүмкіндік береді.

2. Виртуалды экскурсиялар мен модельдеу

Жасанды интеллект көмегімен құрылған виртуалды экскурсиялар оқушыларды материктерге, мұхиттарға, таулы аймақтарға «виртуалды саяхатқа» апарды. Бұл әдіс әсіресе көзбен көріп қабылдауды қажет ететін тақырыптарда тиімді.

3. Деректерді талдау және болжау

ЖИ климаттың өзгеруі, табиғи апаттардың таралуы, демографиялық үдерістер сияқты тақырыптарды талдауда қолданылады. Оқушылар нақты деректермен жұмыс істеп, болжам жасау дағдыларын қалыптастырады.

4. Жеке оқу траекториясын құру

Жасанды интеллект оқушының білім деңгейін анықтап, соған сәйкес тапсырмалар ұсына алады. Бұл әдіс оқушылардың оқу қарқынын ескеруге және білімдегі олқылықтарды уақытында түзетуге мүмкіндік береді.

5. Чат-боттар мен цифрлық көмекшілерді пайдалану

ЖИ негізіндегі чат-боттар география терминдерін түсіндіру, сұрақтарға жедел жауап беру, қосымша ақпарат ұсыну үшін қолданылады. Бұл оқушылардың өздігінен білім алуын қолдайды.

География сабақтарында ЖИ қолдану оқушылардың пәнге қызығушылығын арттырады, зерттеушілік қабілеттерін дамытады және ақпаратты талдау дағдыларын қалыптастырады. Сонымен қатар, мұғалімнің жұмысын жеңілдетіп, сабақтың сапасын арттыруға ықпал етеді.

Қорытынды

Жасанды интеллект – география пәнін оқытудың тиімді құралы. Оны сабақта орынды және жүйелі қолдану оқушылардың функционалдық сауаттылығын арттырып, қазіргі заман талаптарына сай білім алуға мүмкіндік береді. Сондықтан география мұғалімдері ЖИ технологияларын меңгеріп, оқу процесіне енгізуі маңызды.